

Alueiden Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) -rahoituspäätös; Uudenmaan kiertotalouslaakso; Uudenmaan liitto

Maakuntahallitus 24.10.2022 § 104
286/07.00.03.02/2022

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää myöntää Uudenmaan liitolle Uudenmaan kiertotalouslaakso-nimisen hankkeen toteuttamiseen Alueiden Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) -rahoitusta.

Selostus

Asian vireilletulo

Hakijana on Uudenmaan liitto, hakemus on saapunut 12.8.2022. Hankkeen osatoteuttaja on CLIC Innovation Oy.

Hankkeen kuvaus

Uudenmaan kiertotalouslaakso -hanke on Uudenmaan liiton ja CLIC Innovationin kehittämishanke.

Hankkeessa tavoitellaan siirtymää kiertotalouteen perustuvaan talousmalliin ekosysteemikehittämisen menetelmällä. Kiertotaloudesta tavoitellaan uutta liiketoimintaa ja liikevaihdon kasvua yrityksille sekä kansainvälisen liiketoiminnan kasvua ja yhteistyön lisääntymistä aktiivisen tuen avulla. Tärkeänä osana tekemistä on kiertotalousyhteistyön ja -osaamisen vahvistuminen yritysten sekä alueen kuntien ja kaupunkien välille sekä niiden kiertotalouden osaamisalueiden tehokkaampi hyödyntäminen. Laajan yhteistyön kautta tavoitellaan kustannus/kiertojen tehokkuutta kiertotaloustoimintaan yleisellä tasolla. Tehtävät toimenpiteet rakentavat Uudenmaan brändikuvaa kiertotalouden edelläkävijänä. Hanke vahvistaa Uudenmaan kiertotalouden toimijoiden ylimatekunnallista ja kansainvälistä verkostoitumista ja näkyvyyttä.

Hanke koostuu seitsemästä työpaketista ja neljästä temaattisesta kokonaisuudesta. Näitä ovat Uudellemaalle keskeiset kiertotalousalat: Ruoka, rakentaminen, muovit ja tekstiilit sekä sähkö ja elektroniikkalaitteet ja e-romu. Hankkeen työpakit sisältävät ekosysteemikehittämistä, vähähiilisen kiertotaloussopimuksen, alueellisen green dealin sekä sen toimenpideohjelman laadinnan, teematyöpajoja ja arvoketjujen mallinnusta. Myös rahoitusmahdollisuuksien kartoituksella, kansainvälisellä yhteistyöllä, viestinnällä ja hankehallinnolla on omat työpaketinsä.

Hanke toteuttaa alueellisia kehittämistavoitteita. Uusimaa-ohjelman ja älykkään erikoistumisen strategian toteutumista tuetaan parantamalla kiertotalouden toimintaedellytyksiä, mikä edesauttaa mm. hiilineutraaliuden saavuttamista pitkällä aikavälillä sekä uusien työpaikkojen luomista ja uuden innovaatiotoiminnan käynnistämistä. Myös kansallisen ja EU-tason ohjelmat on huomioitu hankkeen suunnittelussa.

Yhteys Uudenmaan maakuntaohjelmaan

Hanke toteuttaa Uusimaa-ohjelman painopistettä Ympäristöviisas Uusimaa sekä Menestyvä Uusimaa. Myös painopisteeseen Onnellisten Uusimaa hankkeella on myönteinen vaikutus. Hanke toteuttaa Uudenmaan Älykkään erikoistumisen strategian painopistettä Ilmastoneutraalius.

Hankkeen kustannusarvio

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 721 351 €.

Hankkeen tarkemmat päätöstiedot ja toteuttamisen ehdot on kuvattu tämän päätöksen liitteessä.

Päätösesityksen perustelut

AKKE-haun tavoitteena oli tukea kehittämishankkeita, jotka edistävät hiilineutraalia kiertotaloutta, Uudenmaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopanostusten kasvattamista sekä vieraskielisten ja kansainvälisten osaajien työllistymistä.

Uudenmaan kiertotalouslaakso-hanketta arvioitiin suhteessa haulle asetettuihin tavoitteisiin. Uudenmaan kiertotalouslaakso-hanke menestyi valintakriteerien mukaisessa tarkastelussa hyvin ja sai arvioinnissa pistemäärän 55. Maksimi oli 60 pistettä. Valintaa puoltavat myös hanketiimin asiantuntija-arviot. Hanke vastaa haulle asetettuihin tavoitteisiin.

Uudenmaan kiertotalouslaakso-hanke on jatkoa esiselvitykseen, joka on toteutettu vuonna 2021. Esiselvityksessä oli tunnistettu mm. kiertotalouden arvoketjuja, sitoutettu alueen avaintoimijoita sekä laadittu alustava konsepti Uudenmaan kiertotalouslaaksoille. Esiselvityksen kautta oli luotu pohjaa kiertotalouden ekosysteemille, jota Uudenmaan kiertotalouslaakso -hanke rakentaa eteenpäin keskeisimmiksi tunnistettujen kiertotalousteemojen osalta.

Uudenmaan kiertotalouslaakso -hankkeen taustalla on sekä EU-tason että kansallisen tason strategioita ja ohjelmia, joiden toteuttamista Uudellamaalla hanke osaltaan edistää. Hanke vahvistaa yritysten ja kuntien välistä yhteistyötä sekä kiertotalousosaamista ja -tietoisuutta, luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja verkottaa alan toimijoita kansallisesti ja kansainvälisesti. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kiertotalouteen 2500 uutta työpaikkaa/vuosi.

Hankkeen kesto on kaksi vuotta. Hankkeen aikana tutkitaan toimintamalleja sekä mahdollisuuksia jatkaa kiertotalouslaakson toimintaa hankeajan jälkeen hankkeen aikana syntyneen ekosysteemin ylläpidon turvaamiseksi. Rahoituksen kehittäminen on osa hankkeen toimintaa, mikä antaa hyvän lähtökohdan hankkeen mukaisen toiminnan jatkuvuudelle.

Asian tausta

Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen -määräraha on työ- ja elinkeinoministeriön myöntämää rahoitusta maakuntien liitoille vuoden 2022 talousarvion momentilta 32.30.40 (Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen). TEM myönsi Uudenmaan liitolle valtioneuvoston 30.03.2022 tekemän päätöksen mukaisesti AKKE mukaista määrärahaa seuraavien Uudenmaan ALKE-keskustelujen teemojen toimenpiteisiin:

- Uusimaa hiilineutraaliksi vuonna 2030 mennessä
- Uudenmaan TKI-panostusten kasvattaminen
- Osaavan työvoiman saatavuus

yhteensä 3 908 000 €, josta haettavaksi avattiin 2 733 000 €. Uudenmaan liiton AKKE-haku oli avoinna 1.6.-12.8.2022.

Kiertotalouslaakso-hanke toteuttaa Uusimaa-ohjelman kärkeä 1: Uusimaa hiilineutraaliksi 2030 mennessä ja sen tulee koko toimintansa ajan toteuttaa seuraavia hakuilmoituksessa määriteltyjä vaikuttavuuskriteerejä.

- Hanke edistää merkittävästi Uudenmaan hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista
- Hanke edistää kestäväällä tavalla Hiilineutraali Uusimaa tiekartan kiertotaloustavoitteita
- Hanke edistää erityisesti tutkimuspohjaisten innovaatioiden hyödyntämistä ja/tai yritysysteistyötä
- Hanke luo perustaa pysyväälle toiminnalle tai suuremmille muulla rahoituksella toteutettavilla hankekokonaisuuksille

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- yllä selostusosassa mainituin perusteluin hyväksyä hankkeen rahoitettavaksi ja myöntää hankkeen toteuttamiseen tukea alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain (757/2021) nojalla hankesuunnitelman mukaisesti,
- hyväksyä hankkeen kokonaiskustannukseksi 721 351 euroa,
- myöntää tukea enintään 76,2 % hyväksytyistä kokonaiskustannuksista eli enintään 549 669 euroa.

Tukea voidaan käyttää 1.11.2022-31.12.2024 välisenä aikana hyväksytyyn hankesuunnitelman toteuttamiseen ja tässä päätöksessä esitettyjen kustannusten kattamiseen tämän päätöksen ja sen ehtojen mukaisesti.

Yhteishankkeessa päätoteuttajan on ilmoitettava maakunnan liiton tekemästä tukipäätöksestä ja muista maakunnan liiton hanketta koskevista toimenpiteistä ja päätöksistä hankkeen muille osatoteuttajille.

Asian käsittely:

Käsittelyn aikana maakuntajohtaja täydensi pohjaehdotustaan lisäämällä hakukriteeri -sanana päätösesityksen viimeiseen virkkeeseen.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- yllä selostusosassa mainituin perusteluin hyväksyä hankkeen rahoitettavaksi ja myöntää hankkeen toteuttamiseen tukea alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain (757/2021) nojalla hankesuunnitelman mukaisesti,
- hyväksyä hankkeen kokonaiskustannukseksi 647 117 euroa,
- myöntää tukea enintään 80 % hyväksytyistä kokonaiskustannuksista eli enintään 517 694 euroa.

Tukea voidaan käyttää 1.1.2023-31.12.2024 välisenä aikana hyväksytyyn hankesuunnitelman toteuttamiseen ja tässä päätöksessä esitettyjen kustannusten kattamiseen tämän päätöksen ja sen ehtojen mukaisesti.

Yhteishankkeessa päätoteuttajan on ilmoitettava maakunnan liiton tekemästä tukipäätöksestä ja muista maakunnan liiton hanketta koskevista toimenpiteistä, päätöksistä ja hakukriteereistä hankkeen muille osatoteuttajille.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Outi Ervasti

Täytäntöönpano:

Uudenmaan liitto